

10. Schwarber P.D. (2005) "Leaders and the Decision Making Process." Management Decision. Vol. 43, No. 7 / 8, pp 1086 – 1092.
11. Yarmak A. Ukraine: Meat sector review[Electronic recourse] / A.Yarmak, E. Svyatkivska, D. Prikhodko // Accessed mode: <http://www.fao.org/3/a-i3532e.pdf>
12. Yemtsev Viktor The impact of competitive environment on the raw material base development within diary industry of Ukraine, Ukrainian journal of food science, 2015, 3(2), 292-302 pp.
13. Мартыненко Ю. Нарастить мяско / Ю. Мартыненко // ТОП-100 [Рейтинги крупнейших].- 2015.-№4. – С. 74-75.

References

1. Adises, I. (2008). *Leaders Development: How to understand the style of management and effectively to intermingle with the carriers of another styles.* - M.: Alpina Business Books
2. Carter, Gregg. Lee, Joseph, F. Byrnes *How to manage conflict in the organization.* Retrieved from: <https://www.questia.com/read/121902926/how-to-manage-conflict-in-the-organization>
3. Certo, Samuel C., Certo, S.Trevis.(2012). *Modern management: concepts and skills*— New Jersey.
4. Goldman, E. (1998). *The Significance of Leadership Style.* — Educational Leadership.
5. Hill Charles W. L., Steven L. McShane.(2008). *Principles of management.* New York.
6. Shevchenko Liudmyla (2015). *World experience in managing alcohol industry of Ukraine,* Ukrainian journal of food science.
7. *Management principles.* Management college of Southern Africa. Retrieved from: <http://2012books.lardbucket.org/pdfs/management-principles-v1.1.pdf>
8. Miller R., J. Butler and C. Cosentino. *For an interesting look at how different types of leaders and followers perform at different types of tasks.* Leadership and Organization Development. Retrieved from: <http://2012books.lardbucket.org/books/an-introduction-to-organizational-communication/s09-leader-and-follower-behaviors-.html>
9. Moskalenko, V., Yevsieieva, I. (2015). *Leadership: theories, transformations, methods of analysis.* International Journal of Economics and Society. Retrieved from: <http://ijournals.org/archive/volume2015/issue3/20.pdf>
10. Schwarber, P.D. (2005) "Leaders and the Decision Making Process." Management Decision.
11. Yarmak A., Svyatkivska E., Prikhodko D. *Ukraine: Meat sector review.* Retrieved from: <http://www.fao.org/3/a-i3532e.pdf>
12. Yemtsev Viktor (2015). *The impact of competitive environment on the raw material base development within diary industry of Ukraine,* Ukrainian journal of food science.
13. Martynenko Yu. (2015). *Narastit' myasko / Yu. Martynenko // TOP-100 [Reytingi krupneyshikh].* (in Rus.).

Одержано редакцією 22.01.2016
Прийнято до публікації 26.01.2016

УДК 338.434

МКРТЧЯН Діана Арменівна,
асистент кафедри фінансів та банківської справи,
Дніпропетровський державний аграрно-
економічний університет
mkrtyandiana1991@gmail.com

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Анотація. Визначено основні форми державної підтримки АПК, проаналізовано сучасний стан та ефективність бюджетного фінансування аграрного сектора економіки країни. Визначено деякі шляхи підвищення ефективності системи державної підтримки вітчизняного сільського господарства та додаткові ресурси фінансування вітчизняних сільськогосподарських виробників. Запропоновано внесення змін у чинну систему фінансування галузі та формування нових форм реалізації державної підтримки.

Ключові слова: агропромисловий сектор, державна підтримка, форми підтримки, ресурси фінансування, державне регулювання, національний дохід, асигнування, бюджетне планування.

Постановка проблеми. Однією з проблем розвитку аграрного виробництва в Україні є недостатня його державна підтримка. У переважній більшості розвинутих країн світу, а сьогодні вже й у країнах із перехідною економікою, процеси державного регулювання економіки стосовно аграрного сектора тісно ув'язані з державною підтримкою сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності. Підтримка держави здійснюється у різноманітних напрямках, але завжди має загальнонаціональний характер.

Окрім того, що бюджетні кошти виділяються в недостатніх обсягах, вони поступають на місця неритмічно, несвоєчасно, неповністю. Асигнування для здійснення капітальних вкладень нерідко надаються без проведення конкурсів і використовуються без належної віддачі. Аналогічна ситуація складається і з фінансуванням державних операцій на ринку продовольства та організацією ринкової інфраструктури АПК.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансування розвитку аграрного сектору економіки займають важливе місце у працях провідних українських вчених, серед яких варто виділити праці М. Дем'яненка, П. Саблука, М. Маліка, П. Лайка, І. Лукінова, Ю. Лузана та інших. Перспективним напрямом досліджень є визначення векторів впливу фінансового ринку на аграрний сектор та стимулювання його розвитку фінансовими інститутами.

Визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. Подальшого дослідження потребують питання недостатньої ефективності самоорганізації та саморегулювання ринку сільськогосподарської продукції та продовольства, складності у виробленні консолідованої позиції сільськогосподарських товаровиробників у захисті своїх інтересів та нестабільності конкурентні позиції вітчизняної сільськогосподарської продукції та продовольства на зовнішньому ринках.

Метою статті є визначення шляхів підвищення ефективності діяльності аграрного сектору економіки за рахунок державного фінансування.

Викладення основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством, є системоутворюючим в національній економіці, формує засади збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій. Пріоритетність розвитку агропромислового сектору України і його провідних галузей дає можливість забезпечити населення продовольчими товарами, промисловість – сировиною, а зовнішню торгівлю – експортними товарами. Державне фінансування аграрного сектору національної економіки України є важливим фактором економічного зростання АПК.

Необхідність державного фінансування сільськогосподарського виробництва зумовлена не тільки специфікою галузі, а й рядом особливостей, які притаманні вітчизняному сільськогосподарському господарству. Серед них, зокрема такі: зниження купівельної спроможності населення, що обмежує можливості підняття цін на сільськогосподарську продукцію; відставання сільського господарства України від розвинутих країн за рівнем науково-технічного прогресу, передових технологій тощо; потреба в інвестиціях для підтримки родючості ґрунту; низькі рівні розвитку інфраструктури сільської місцевості; розрив сталих економічних і технологічних зв'язків між різними сферами агропромислового комплексу.

Необхідність державної підтримки аграрного сектора в ринковій економіці доведена досвідом західних країн, у яких склалися різноманітні форми, системи і методи цієї підтримки.

Аналіз фінансової політики в сільському господарстві розвинених країн показав, що конкретні заходи цієї політики можуть бути згруповані за цільовою ознакою. Основними з них є наступні:

1. Підтримка доходів виробників. Сюди входять: компенсаційні витрати, у тому числі пов'язані з дією природних рентоформуєчих факторів, платежі за збиток, пов'язаний з реорганізацією виробництва.
2. Цінове втручання, що припускає ряд засобів впливу на ринок: підтримка внутрішніх цін на сільськогосподарську продукцію, встановлення квот, податків на експорт і імпорт продовольчої продукції.
3. Компенсація витрат. Сюди входять заходи для субсидування виробників, що купують засоби виробництва: субсидування чи пільгове оподаткування при придбанні добрив, кормів і ядохімікатів, субсидування виплат відсотків за отриманими кредитами, субсидування виплат із страхування майна.
4. Сприяння розвитку ринку, що передбачає державне фінансування, розробку і здійснення різних програм; витрати на збереження продукції, а також проведення транспортних робіт з перевезення продукції всіх ланок АПК.
5. Здійснення регіональних програм. Мова йде про виділення коштів на здійснення державних програм розвитку виробництва. Дані заходи державної підтримки поширені в Канаді, ЄС, США й ін. країнах.
6. Макроекономічна політика. У цій групі представлені заходи державного регулювання сільського господарства, які не пов'язані безпосередньо з даною галуззю, але впливають на ефективність її функціонування – проведення пільгової податкової політики, підтримка національної валюти, зовнішньоторговельна діяльність [1].

Отже, всебічно відпрацьована державна фінансова політика зарубіжних країн в аграрній сфері створює рівні умови господарювання, носить системний, обґрунтований характер, підтримує постійний взаємозв'язок із виконавцями та забезпеченням конкретних результатів.

Підприємства аграрного сектору, так само як і інших галузей національної економіки, потребують достатнього обсягу коштів для фінансування своєї поточної господарської діяльності, впровадження новітніх технологій, страхування існуючих ризиків, розбудови торговельної та транспортної інфраструктури.

Ефективність державного регулювання перебуває у прямій залежності від якості розуміння та застосування вихідних методологічних принципів формування податкової політики, а саме – принципів резидентства і територіальності для обґрунтування стратегічних напрямів прямого оподаткування і принципів місця призначення та країни походження – для непрямого оподаткування.

Аграрний бізнес має свої особливості, що накладає відбиток на інструменти накопичення та використання фінансових ресурсів у цьому секторі економіки.

Недбаєва С.М. наголошує на тому, що сільське господарство є специфічною галуззю економіки. Це проявляється в тому, що, на відміну від багатьох інших галузей економіки, результати його діяльності значно залежать від природно-кліматичних умов. Тому одним із важливих напрямків розвитку сільськогосподарського виробництва є зменшення ризиків від природно-кліматичних умов та забезпечення подальшого розвитку аграрного сектора шляхом удосконалення системи захисту господарств [7, с. 88-91].

У світовій практиці одним з найбільш важливих інструментів державного регулювання вважається бюджетна політика держави, що передбачає перерозподіл національного доходу для розв'язання першочергових завдань аграрного сектору [3, с. 6].

Джерела фінансування підприємств аграрного сектору економіки можна поділити на такі групи: державне фінансування; фінансові ресурси підприємств; кредитні ресурси та інвестиції [2, с. 120].

Важливим напрямом використання бюджетних коштів є фінансування аграрного комплексу, підтримка вітчизняного сільгоспвиробника та охорона земель державної власності. Це підтверджується і тим, що аграрний сектор вважається одним з пріоритетів розвитку держави. Контрольними заходами встановлено непоодинокі випадки

використання державних коштів з порушенням чинного законодавства.

Окрім того, що бюджетні кошти виділяються в недостатніх обсягах, вони надходять на місця неритмічно, несвоечасно, неповністю. Асигнування для здійснення капітальних вкладень нерідко надаються без проведення конкурсів і використовуються без належної віддачі. Аналогічна ситуація складається і з фінансуванням державних операцій на ринку продовольства та організацією ринкової інфраструктури АПК.

Оцінка розвитку аграрної політики за результатами досліджень відділу податково-бюджетної політики ННЦ «ІАЕ» [8, с. 22-28] свідчить, що нинішній рівень бюджетної підтримки потреб аграрної галузі України відзначається значною волатильністю (5,7 млрд. грн. у 2012 р.; 10,4 млрд. грн. у 2013 р.; 8,5 млрд. грн. у 2014 р. і 8,7 млрд. грн. в 2013 р.). Фактично виділяється менше 50% мінімальної потреби підтримки, оскільки в найближчі п'ять років необхідно виділяти 20 млрд. грн. щорічно, щоб зробити аграрний сектор провідною бюджетоформуючою галуззю.

В даний час, розглядаючи питання державної підтримки агропродовольчого сектора економіки, необхідно зазначити, що державне регулювання може бути прямим, умовно-прямим і непрямим.

Непряма бюджетна підтримка полягає у:

- здійсненні закупівель сільгосппродукції і продовольства для державних потреб;
- регулюванні виробничого ринку, за допомогою проведення закупівельних і товарних інтервенцій із зерном;
- захисті економічних інтересів товаровиробників при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в сфері АПК та ін.

До цієї форми можна віднести підтримку аграрної науки, розвиток соціальної сфери та сільських територій тощо.

Пряма бюджетної підтримка передбачає:

- надання субсидій на сільськогосподарське виробництво і матеріально-технічні ресурси;
- субсидування короткострокового та інвестиційного кредитування підприємств і організацій АПК;
- надання субсидій на компенсацію частини витрат товаровиробників на страхування врожаю сільськогосподарських культур; субсидії на витрати капітального характеру, лізинг та інше.

Умовно-пряма бюджетна підтримка спрямована на зміцнення виробничого потенціалу і позицій на споживчому ринку через опосередковані форми для забезпечення сприятливих організаційно-економічних умов функціонування аграрного сектору. Серед них державні закупівлі через Аграрний фонд, митно-тарифне регулювання, підтримка постачальників енергетичних та матеріально-технічних ресурсів; створення оптових ринків, реалізації державних програм і загальнонаціональних проектів, на які можуть використовуватися і кошти позабюджетних фондів, соціальна підтримка села тощо [1, с. 59-62].

Шляхи розвитку агропромислового сектору України передбачають збалансовані та взаємозв'язані структурні перебудови усіх його галузей, максимальне впровадження у виробництво найважливіших досягнень науково-технічного прогресу, світового досвіду, найбільш прогресивних форм економіки і організації виробництва на основі першочергового розв'язання актуальних проблем:

- перерозподіл землі та майна, включаючи поглиблення відносин власності на землю та запровадження механізмів реалізації права на власність;
- приватизація переробних підприємств;
- реструктуризація підприємств та форм господарювання;
- розвиток кооперації;

- впровадження ринкових методів господарювання – менеджменту та маркетингу;
- державне регулювання аграрної економіки шляхом ефективнішого використання цінних важелів, фінансово-кредитної і податкової систем;
- розвиток ринків сільськогосподарської продукції, матеріально-технічних ресурсів та послуг;
- інтенсифікація і диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Слід відмітити, що в зарубіжних країнах комерційні банки теж відіграють важливу роль у фінансуванні розвитку аграрного сектору. Частка комерційних банків в сільськогосподарському кредитуванні, коливається від 32% в США, до 8% у Німеччині і трохи більше 2% у Франції [5, с. 84-88]. Проте, на відміну від України, в розвинених країнах кредитні потреби аграріїв більше обслуговують некомерційні, а кооперативні банки. У Фінляндії частка кооперативних банків у кредитуванні сільського господарства складає 58%, у Нідерландах – 90%, в Японії – 80%, у Франції – 75%, в Австрії – 65%, в Португалії – понад 60%, у Швеції – 45%, у ФРН – 44%, в Іспанії – 30% [4].

Перевагою кооперативних банків перед комерційними є їх спеціалізація на обслуговуванні потреб аграрного сектору. Фактично, будується структура у якій фінансовий та аграрний сектори взаємодіють на взаємовигідній основі. Кооперативний банк отримує перевагу за рахунок надання фінансових послуг специфічним клієнтам, потреби яких іноді не співпадають з вимогами банківського обслуговування комерційних банків, а виробник сільгосппродукції отримує надійного інвестора, що не ставить комерційну вигоду на перше місце та враховує особливості агробізнесу [6, с. 41-44].

На сьогодні механізм державного фінансування в аграрному секторі економіки України здатен забезпечити не більше 10-20% загальної потреби. Відтак постійне недофінансування галузі на рівні 80-90% призводить до суттєвого зниження ефективності використання бюджетних коштів та не спричинює стрімке підвищення показників розвитку галузі

Отже, основними причинами неефективного використання коштів державного бюджету, які виділяються на підтримку АПК, є недосконалість механізмів отримання і розподілу бюджетних коштів та порушення бюджетної дисципліни при їх використанні. Щорічна зміна порядку та механізмів виділення коштів з державного бюджету, їх громіздкість, запізніле затвердження та постійне протягом року внесення до них змін спричиняє несвоєчасне отримання коштів державної фінансової підтримки та неефективне їх використання і повернення наприкінці року до державного бюджету.

На нашу думку, саме державне фінансування вітчизняних сільськогосподарських підприємств та створення Державного земельного банку забезпечили б розвиток АПК.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Державна фінансова підтримка сільського господарства передбачає виділення коштів з державного бюджету на здійснення заходів по урегулюванню та стабілізації функціонування підприємств аграрного сектору.

На мій погляд, для забезпечення стабільної системи державної підтримки аграрного сектору необхідне: запровадження середньострокового бюджетного планування; запровадження цільової підтримки на поворотній основі з умовою формування відповідальних за цільовий результат господарів; перехід до порядків переважно компенсаційних виплат взамін порядкам виплат по заявочному принципу; пріоритетне фінансування інноваційно-інвестиційних проектів на засадах державно-приватного партнерства.

Список використаної літератури

1. Антонов А. В. Напрями удосконалення форм державної підтримки розвитку сільських територій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=258>. – Назва з екрана. (Дата звернення 14.10.2014).

2. Дем'яненко М. Я. Державне фінансування аграрного сектору АПК (моніторинг бюджетних програм за 2002–2013 роки) : М. Я. Дем'яненко, А. С. Шолойко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2013. – 120 с.
3. Діброва А.Д. Механізм бюджетної підтримки сільського господарства України / А.Д. Діброва // Агросвіт. – 2012. – № 15. – С. 6-11.
4. Зарубежный опыт развития кредитной кооперации в аграрном секторе [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.creditcoop.ru/index>
5. Коробейников М. Зарубежная практика кредитования сельского хозяйства / М. Коробейников // Международный сельскохозяйственный журнал. - 2013. - № 4. – С. 84-88.
6. Малініна Н. М. Оцінювання ефективності спеціальних режимів прямого оподаткування в сільському господарстві та шляхи їх оптимізації / Н. М. Малініна // Економічний часопис – XXI. – 2013. – № 5-6(2)'2013. – С. 41–44.
7. Недбаєва С.М. Державне регулювання страхуванням сільськогосподарських ризиків / Недбаєва С.М. // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 24. – С. 88-91.
8. Радченко О.Д. Методологічне забезпечення оцінки ефективності бюджетної підтримки аграрного сектору // О.Д. Радченко / Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: фінанси і кредит. – 2013. – № 1(34). – С. 22-28.

References

1. Antonov, A. V. Fields of improvement of forms of state support for rural development [Electronic resource] / A. Antonov // Oktober, 2014. – Access mode: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=258>.
2. Demyanenko, M. J. & Sholoyko, A. C., (2013). Public funding of the agricultural sector AIC (monitoring of budget programs for 2002-2013 years). K: NNCIAE (in Ukr.).
3. Dibrava, A. D. (2012). The mechanism of budget support for agriculture Ukraine. *Agrosvit*, 15, 6-11 (in Ukr.).
4. Foreign experience of credit cooperation development in the agricultural sector [Electronic resource] - Access mode: <http://www.creditcoop.ru/indeh>.
5. Korobeinikov, M. (2013) Foreign lending practices of agricultural sector. *Mejdunarodniy selskokhozyaystvenniy jurnal* (International Journal of Agricultural), 4, 84-88 (in Rus.).
6. Malinin, N. M. (2013) Measuring performance of special regime of direct taxation in agriculture and ways to optimize. *Ekonomichnyi chasopis- XXI (Economic Journal- XXI)*, 5-6(2), 41-44 (in Ukr.).
7. Nedbayeva, S. M. (2012). State regulation of agricultural insurance. *Investicii: praktika ta dosvid (Investments: practice and experience)*, 24, 88-91 (in Ukr.).
8. Radchenko, O.D. (2013). Methodological provision of evaluating the effectiveness of budget support to the agricultural sector. *Visnik sumskoho nacionalnoho fgrarnoho universitetu. Seriya: finansy i kredit (Bulletin of sumy national agrarian university. Series: finance and credit)*, 1(34), 22-28 (in Ukr.).

МКRТСНІАН Діана Арменівна

Assistant Department of Finance and Banking,
Dnipropetrovsk State Agrarian and Economic University
mkrtychdiana1991@gmail.com

THE EFFICIENCY OF DEVELOPMENT OF AGRARIAN SECTOR OF UKRAINE TAKING INTO ACCOUNT THE EFFECT OF PUBLIC FUNDING

Abstract. Introduction: *One of the problems of development of agrarian production in Ukraine is the lack of state support. Agricultural potential of Ukraine can become the basis for establishing the special role of the national economy in the modern world economic system. In most developed countries and in countries with economies in transition, the processes of state regulation of economy the agrarian sector is closely linked with the government support of agricultural commodity producers of all forms of ownership. State support is carried out in various directions, but always has a national character.*

In addition, the budget funds are allocated in insufficient quantities, they arrive at places irregular, untimely, incompletely. Allocations for capital investment, often provided without carrying out of competitions and are without value. The situation is similar with state operations funding in the food market organization and market infrastructure of the agricultural sector.

Purpose: *determination of efficiency of agrarian sector of economy at the expense of public funding.*

Methods *of scientific knowledge: a systemic-structural and abstract-logical – the study of the economic essence of public funding, analysis and synthesis.*

Results: *in the world practice one of the most important instruments of state regulation is considered fiscal policy of the state provides for the redistribution of national income to meet priorities of the agricultural sector.*

The direct budgetary support for agriculture includes: subsidies on agricultural production and material and technical resources; subsidizing short-term and investment crediting of the enterprises and organizations of the agroindustrial complex; subsidies for partial reimbursement of costs of commodity producers on insurance of a crop of agricultural crops; subsidies on the cost of capital, leasing and so on.

Originality: *ways of development of agroindustrial sector of Ukraine provide for a balanced and interrelated structural adjustment of all its branches, the maximum introduction in the production of the most important achievements of scientific-technical progress and international experience, the most progressive forms of economy and organization of production based on the priority of solving actual problems.*

Conclusion: *State financial support of agriculture allocates funds from the state budget for the implementation of activities on the settlement and stabilization of functioning of agricultural enterprises.*

In my opinion, to ensure the stable system of state support for the agricultural sector should:

- *implementation of a medium term budget planning;*
- *introduction of targeted support on a reimbursable basis, with the condition responsible for the formation of trust is the result of the owners;*
- *go to orders primarily of compensation orders instead of payments on a declarative principle;*
- *priority financing of innovative-investment projects on a public-private partnership.*

Keywords: *the agro-industrial sector; government support; forms of support; funding resources; government regulation; national income; appropriation; budget planning.*

*Одержано редакцією 16.01.2016
Прийнято до публікації 23.01.2016*

УДК 338.5:338.439

ПАСТУШЕНКО Анна Іванівна
аспірант кафедри фінансів
та банківської справи
Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет, Україна
pastushenko.89@mail.ru

ЦІНОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. *Цінова політика є найважливішим механізмом, що забезпечує основні пріоритети економічного розвитку підприємства. Вона суттєво впливає на обсяг операційної діяльності підприємства, формування його іміджу і на рівень фінансового стану в цілому. Цінова політика являє собою дієвий інструмент конкурентної боротьби на товарному ринку.*

Розглянуто організаційні та економічні підходи до управління прибутком сільськогосподарських підприємств. Визначено головні елементи організаційно-економічних засад управління прибутком; систематизовано та доповнено економічний зміст організаційно-економічні основ управління прибутком.

Ключові слова: *ціна, цінова політика, прибуток, ціноутворення, вартість, дохід, сезонність виробництва, оборотний капітал, аграрний сектор.*

Постановка проблеми. *Гостра потреба в розробці підприємствами цінової політики, адекватної сучасним умовам, обумовлена, з одного боку, розвитком нових форм і методів господарювання, а з другого – необхідністю створення організаційно-економічних умов для забезпечення процесу ціноутворення в сільському господарстві.*

У цьому зв'язку є потреба в науковому обґрунтуванні заходів цінової політики сільськогосподарських підприємств, реалізація яких, з урахуванням поточної та